

13. NACIONALNA KONFERENCA OB
MESECU PREPREČEVANJA
ZASVOJENOSTI OTOČEC, 6.11.2019

RAZVOJ, RAST IN ZORENJE MOŽGANOV TER RAZVOJ ODVISNOSTI

GAŠPER GROBELŠEK,
dr.med., spec. otr. in mlad. psihiatrije

Kaj je odvisnost ?

**Kemične
odvisnosti**

**Nekemične/v
edenjske
odvisnosti**

Značilnosti vseh odvisnosti

- Nezmožnost nadzora nad vedenjem.
- Zmanjšanje pozitivnega učinka ali nuja po
- Za odvisniško vedenje gre več časa in denarja, intenziviranju vedenja za enak učinek / kot načrtovano -> posledice na področju finančtoleranca pri kemičnih odvisnostih.
- Disforično stanje v obdobju abstinence / odtegnitev pri kemičnih odvisnostih.
- Zaničanje vedenja in njegovih posledic.
- Sopojava več motenj hkrati, pogosta kombinacija nekemičnih odvisnosti s kemičnimi.
- Neutolažljiva želja po učinkih vedenja - hlepenje (craving).
- Kronična progresivna stanja.

DEFINICIJA ODVISNOSTI

Addiction is a treatable, chronic medical disease involving complex interactions among brain circuits, genetics, the environment, and an individual's life experiences. People with addiction use substances or engage in behaviors that become compulsive and often continue despite harmful consequences.

Prevention efforts and treatment approaches for addiction are generally as successful as those for other chronic diseases.

(Adopted by the ASAM Board of Directors September 15, 2019)

STATISTIKA

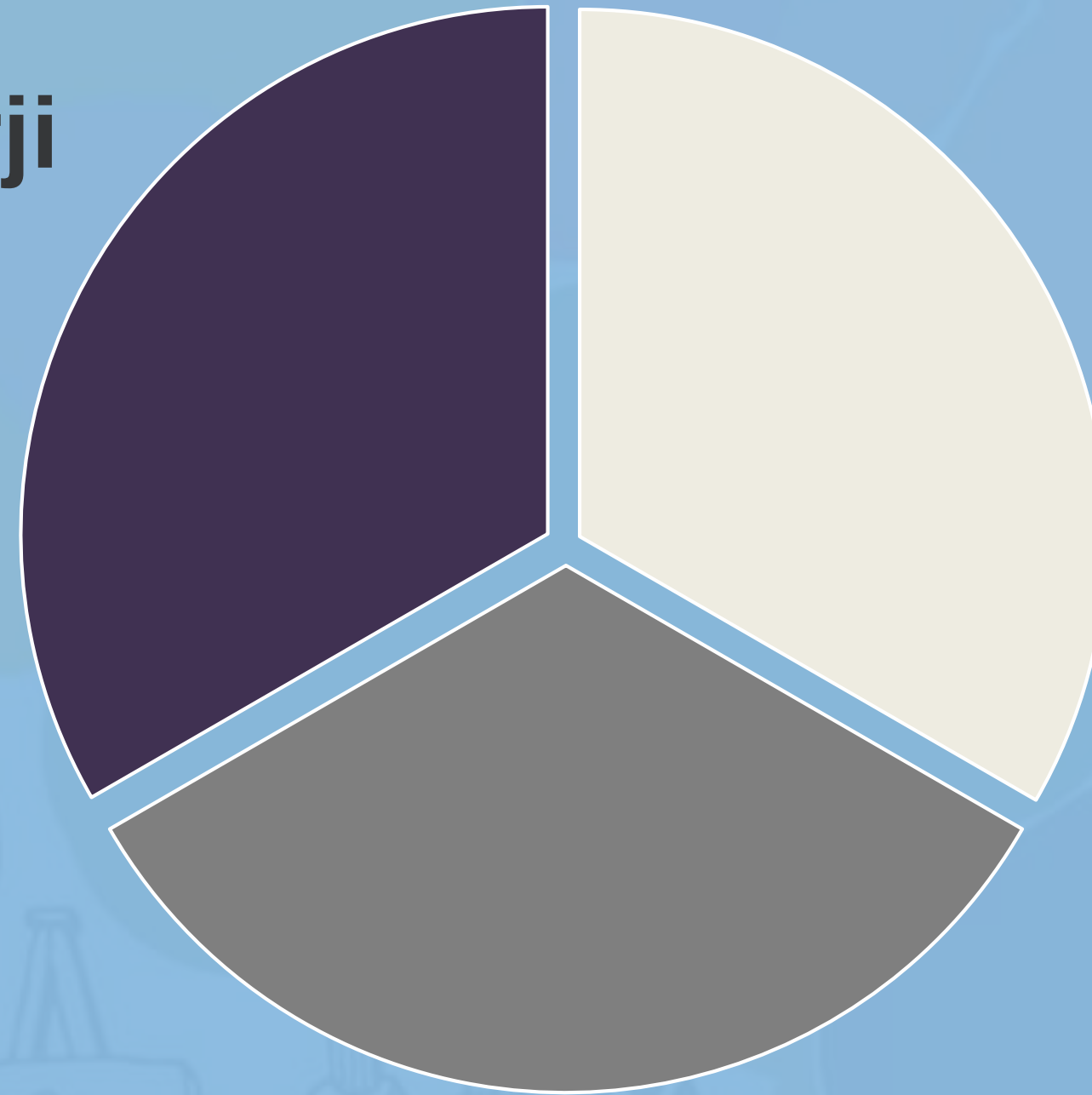

KAKO NASTANE ODVISNOST ?

Biopsihosocialni model

Biološki faktorji

**Psihološki
faktorji**

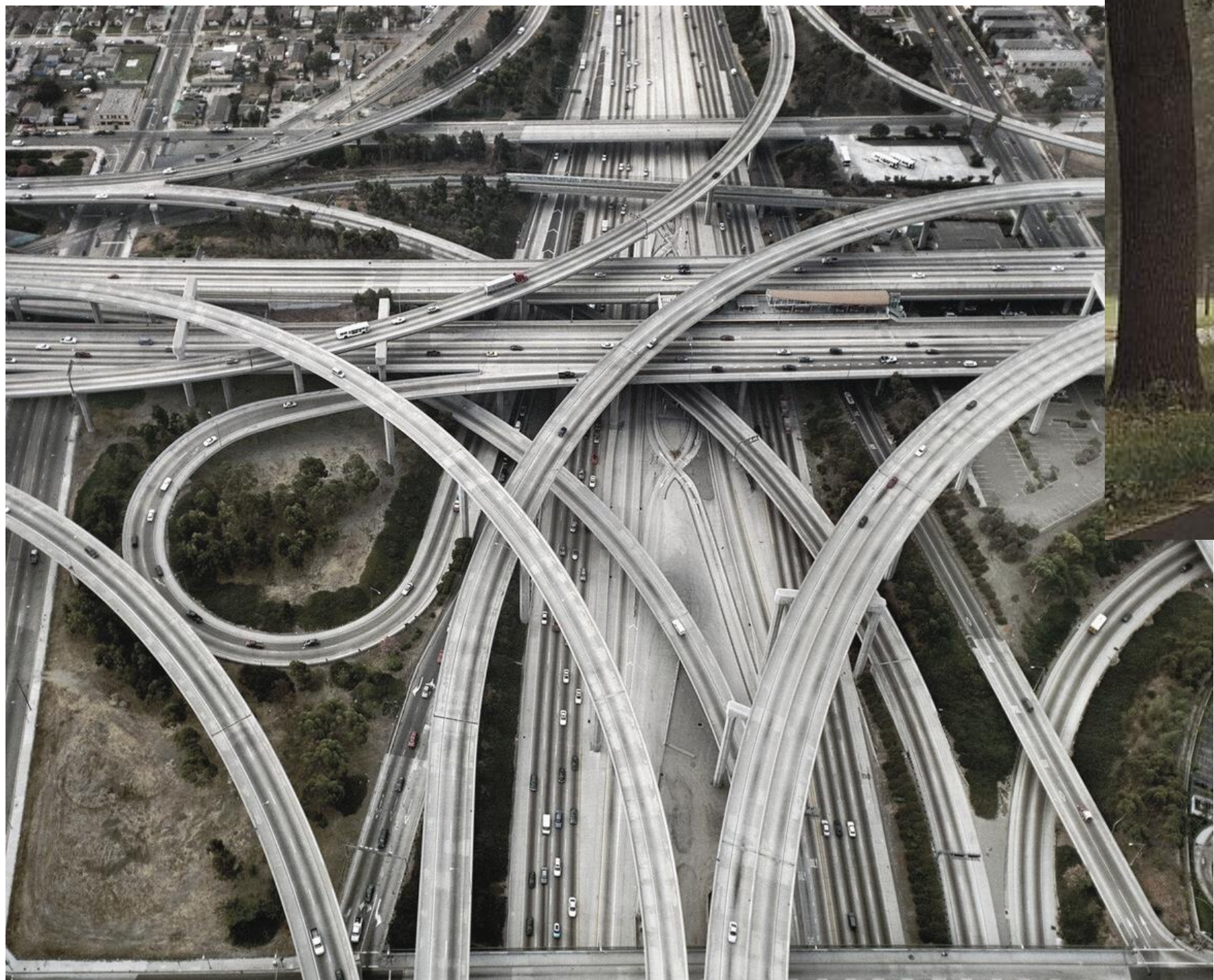
Socialni faktorji

Razvoj možganov

Otroški možgani

Otroški možgani

erikscheepers.com

Možgani mladostnika

Možgani mladostnika

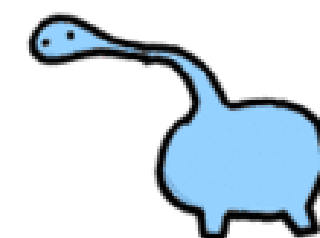
Kaj to pomeni?

Možgani mladostnika

Dopamin

SEROTONIN & DOPAMINE

Technically, the only two things
you enjoy

4 LASTNOSTI MLADOSTNIKOVE PSIHE

(Siegel: Brainstorm, The Power And Purpose Of The Teenage Brain)

1.

NAGNJENOST
K ISKANJU
NOVEGA

2.

POTREBA PO
VKLJUČITVI V
DRUŽBO

3.

POVEČAN
ČUSTVENI
NABOJ

4.

USTVARJALNO
RAZISKOVANJE
(razvoj
abstraktnega
mišljenja)

KAJ TO POMENI ?

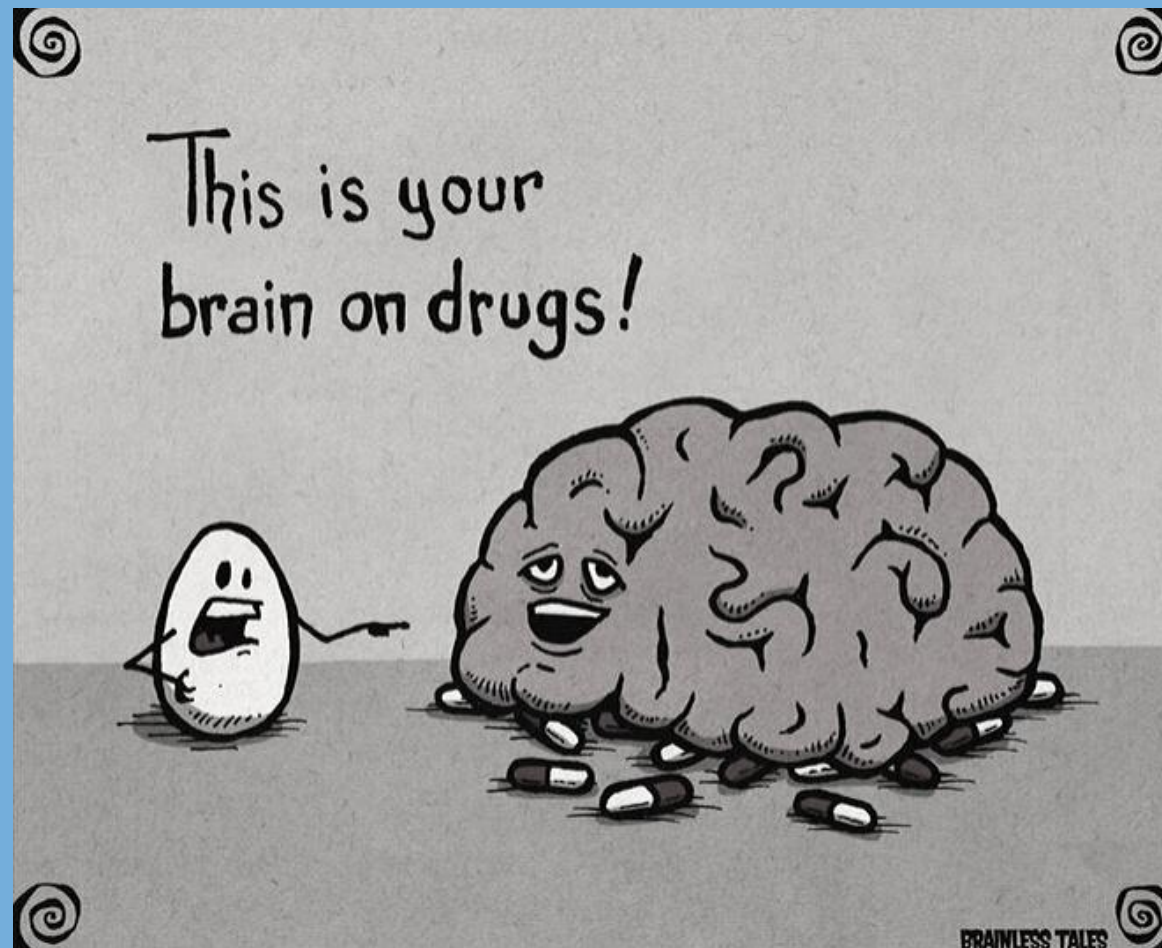
- Mladostniki so že razvojno bolj nagnjeni k tveganim odločitvam in iskanju novitet.
- Možgani so v tem obdobju ranljivejši za škodljive učinke PAS.

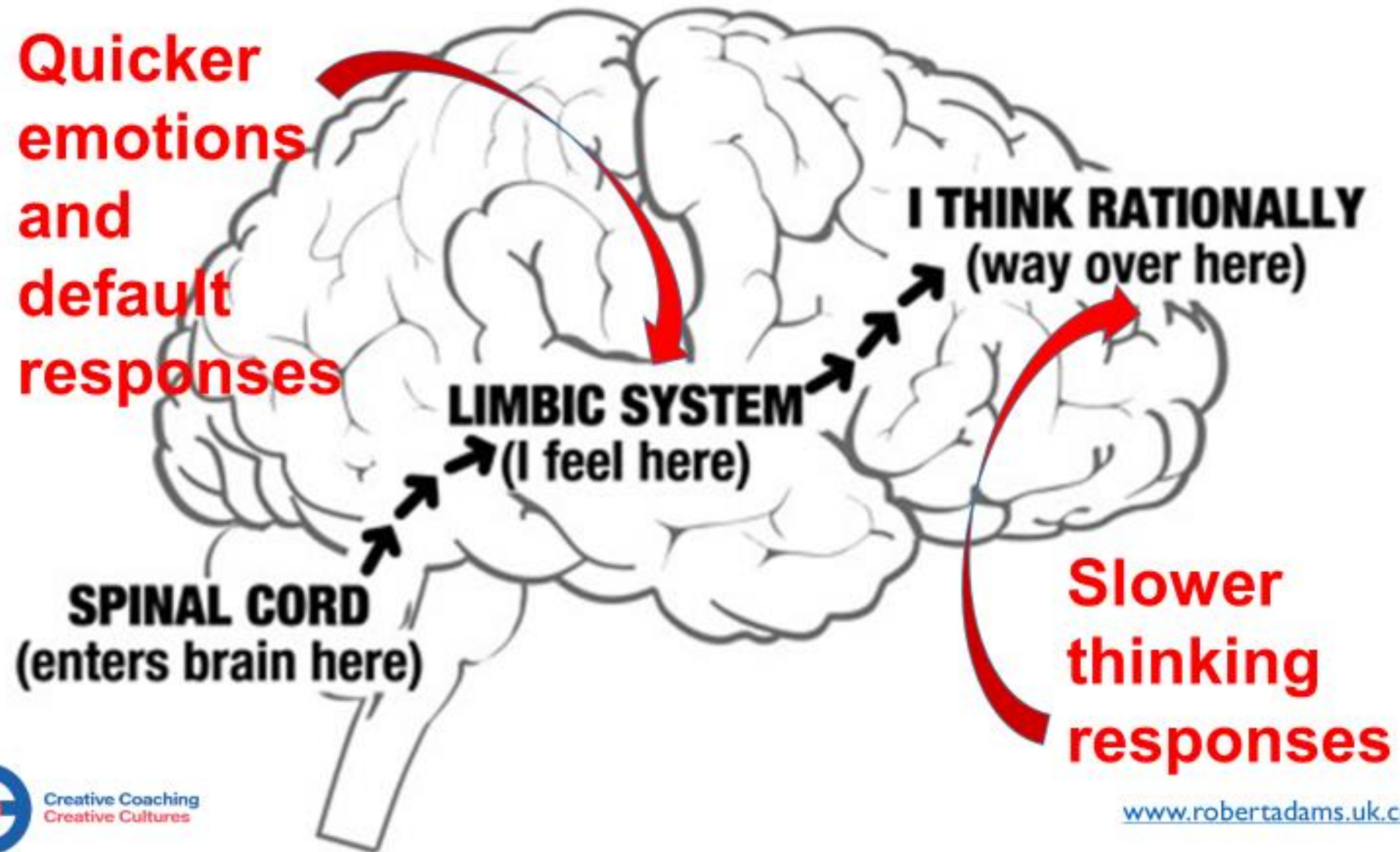
RANLJIVOST MLADIH MOŽGANOV

- Danes vemo, da je adolescenca razvojna faza, ki je povezana z največjim tveganjem za razvoj odvisnosti.
- Zgodnejši je začetek uporabe, večje je tveganje za razvoj težav, povezanih s substancami (Winters & Lee, 2008).
- Zgodnji začetek uživanja je bolj povezan z motnjo uživanja PAS, kot čas trajanja uživanja (Clark, Kirisci, & Tarter, 1998).
- Seveda je to le del slike, pomembni so še drugi dejavniki (vpliv vrstnikov, nadzor staršev, dostopnost ...).

POSLEDICE ODVISNOSTI

KAJ TO POMENI ZA MLADE?

ZA KONEC

Pazimo na mlade
(možgane).

